

TANÁR LESZEK, MIT GONDOLJAK?

NAGY KRISZTINA

a Kempelen Farkas Gimnázium tanára, a Pannon Egyetem
Nyelvtudományi Doktori Iskolájának doktorandusz hallgatója
kriszta.nagy@gmail.com

A tanárrá válás folyamata című tanulmánygyűjtemény a szerkesztő előszavával kezdődik. Összefoglalja a tanulmányok szerzőinek írásait, véleményeiket a témában. Ezután következik *Kimmel Magdolna A tanárképzés problémái konstruktivista értelmezési keretben*, majd *Dudás Margit Tanárjelöltek belépő nézeteinek feltárása*, *Köcséné Szabó Ildikó Milyen tanár leszek? – Hallgatók vallanak magukról, a tanári hivatásról*, *Kotschy Beáta A pedagógusok szakmai fejlődésének új perspektívái: a szakmai fejlesztő iskolák*, végül *Sántha Kálmán Kvalitatív módszerek alkalmazása a reflektív gondolkodás feltárásában* című írása. Összességében elmondható, hogy a könyv minden cikke a tanárjelölteket, azok gondolkodását vizsgálja, empirikus vizsgálatok segítségével, illetve ezek eredményeit közli.

Kimmel Magdolna írása szerint a mai egyetemi képzésben az elmélet és a gyakorlat nem fedi egymást. Az egyetemen szerzett tudással nem vagy nehezen áll helyt egy kezdő pedagógus. Azonban nem szabad azt sem elfelednünk, hogy a megfelelő tudományos oktatás nélkül alapvetően alkalmatlan lenne a pedagógusjelölt a tanári pályára. A tudományos nézőpont átadása segítséget nyújt a pályakezdő pedagógusnak, hogy megtalálja a helyét a mindennapi életben. Azonban hiába kapná meg egy hallgató a megfelelő gyakorlati oktatást tudományos nézőpontok közvetítése nélkül. Egyetértek tehát *Kimmel Magdolnával*, de a gyakorlati oktatás nem mehet az elméleti kárára. „A hallgatók többsége úgy kezd el tanítani, ahogyan őket tanították annak idején a közoktatás keretein belül” – írja a szerző (*Kimmel, 2007, 11. o.*). Felmerült a kérdés, meg lehet-e változtatni a tanárjelölt önmagában felépített tanárképét. Nehéz, de lehetséges feladat. Mindenképpen tapasztalati úton kell megszerezni az új ismereteket.

A Tanárjelöltek belépő nézeteinek feltárása című írás is hasonló gondolkodásmódot követ. A tapasztalatok a tanárrá válás fő meghatározói, ezt *Dudás Margit* is megfogalmazza. „A fogalomtérkép módszer segítségével a belépő hallgatók tanári mesterségről, a tanításról, a tanulásról és önmagukról kialakult nézeteit vizsgáltam” – írja (*Dudás, 2007, 63. o.*). A vizsgálatok életszerű adatokat eredményeztek, például hogy magukról a tanárjelöltek, mint tanárokról, elvárásokat gyűjtöttek össze. Feltárta a tanárok, diákok fogalomtérképét. A tanárképben felfedezhetőek a pe-

dagógiai kultúra hatásai, mint például, hogy szerepel vagy nem szerepel a tanárnak mint segítőnek az említése a vizsgált alanyok részéről.

Köcséné Szabó Ildikó írásában a hallgatók vallanak. A tanárról alkotott nézeteikről, a személyes tulajdonságaikról, mint például, hivatásszerűség, a pálya iránti érdeklődés, a gyerekekhez kapcsolódó érzelmi kötődés. Az előző tanulmányhoz hasonlóan ő is meghatározza az egyes kapcsolatokat az iskolában, továbbá a tanári tevékenység alapjait. A két tanulmány mintegy kiegészíti egymást, nem véletlenül kerültek egy kötetbe. Mindenképpen hasznos írás a kezdő pedagógusok számára.

Kotschy Beáta *A pedagógusok szakmai fejlődésének új perspektívái: a szakmai fejlesztő iskolák* című írása a szakmai fejlesztő iskolák húszéves történetét mutatja be. Alapvetően egyetért azzal a gondolattal, hogy a pedagógusoknak rendszeres továbbképzésre van szükségük. Ez elengedhetetlen, nagyon helyesen hívja fel rá a figyelmet. A két intézmény között együttműködésnek kell kialakulnia. A hálózat kiépítése azonban még nem zárult le, és nem is tökéletes. Az együttműködés emeli az oktatás színvonalát.

A kötetet *Sántha Kálmán* írása zárja. Gyakorló pedagógusok tevékenységét elemzi a reflektív szemlélet és gyakorlat kialakulásának szempontjából. Több pedagógust is megkérdezett, akik különböző ideje vannak a tanári pályán. Az eredmények, természetesen eltérőek, de nem meglepőek. A tapasztalat és az idő bizony különbséget eredményez. Videofelvételek, interjúk, fogalomtérképek. Ezekkel kimutatja, milyen kérdésekre, milyen mélységig hatol a pedagógusok önreflexiója.

Falus Iván által szerkesztett könyv mindenképpen aktuális témát dolgoz fel. Olyan kérdéseket gyűjtött, melyek komolyan foglalkoztatják a tanári pályán levőket, és az arra készülőköt egyaránt. A könyvnek erénye, hogy alapos, szakszerű és olvasmányos. A téma aktualitása, a remek megfogalmazás miatt érdemes időt szentelni rá.

|| Falus Iván (szerk.): *A tanárrá válás folyamata*. Budapest, Gondolat Kiadó, 2007,
|| 243 oldal